

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΥΠΟΥΡΓΟΥ
Τμήμα Κοινοβουλευτικού Ελέγχου

Αθήνα, 18 Φεβρουαρίου 2022
Α.Π.: 9476

ΠΡΟΣ: ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου

- Τμήμα Ερωτήσεων και Αιτήσεων Κατάθεσης Εγγράφων

ΚΟΙΝ: - Βουλευτή κ. Νικήτα Κακλαμάνη

Ε.Δ.: - Διπλωματικό Γραφείο κ. Πρωθυπουργού

- Διπλωματικό Γραφείο κ. Αναπληρωτή Υπουργού

- Διπλωματικά Γραφεία κ.κ. Υφυπουργών

- Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα

- Γραφεία κ.κ. Α', Γ' και Ε' Γενικών Διευθυντών

- Α4, Γ1, Γ3, Ε3, Ε4 Διευθύνσεις

- Ειδική Νομική Υπηρεσία/Τμήμα Δημοσίου Διεθνούς Δικαίου

- Υπηρεσία Ενημέρωσης και Δημόσιας Διπλωματίας

ΘΕΜΑ: Απάντηση στην υπ' αριθμ. 2951 από 07.02.2022 Κοινοβουλευτική Ερώτηση του Βουλευτή κ. Νικήτα Κακλαμάνη

Από την πρώτη στιγμή που ελήφθη η απόφαση μετατροπής της Αγίας Σοφίας σε τέμενος (10.7.2020), το Υπουργείο Εξωτερικών αντέδρασε και προχώρησε σε μεγάλη εκστρατεία ευαισθητοποίησης της διεθνούς κοινότητας. Σε σύσκεψη που συγκάλεσα, με συμμετοχή της Υπουργού Πολιτισμού κας Μενδώνη και υπηρεσιακών παραγόντων των δύο Υπουργείων, στις 22.7.2020, αποφασίστηκε σειρά συναφών ενεργειών και διαβημάτων διαμαρτυρίας.

Το ζήτημα της μετατροπής σε τεμένη της Αγίας Σοφίας αλλά και της Μονής της Χώρας αναδείχθηκε και τονίστηκε πολλαπλώς τόσο εντός της ΟΥΝΕΣΚΟ, όσο και σε πλαίσιο άλλων Διεθνών Οργανισμών (Συμβούλιο της Ευρώπης, Ε.Ε., Ο.Η.Ε.) αλλά και σε διμερές επίπεδο όπως επίσης και με κινητοποίηση της Ελληνικής Ομογένειας σε κάθε επίπεδο. Είναι χαρακτηριστικό ότι όταν οι προσπάθειες έφθαναν στην κορύφωσή τους λίγο πριν την έναρξη των εργασιών της Συνόδου Επιτροπής Παγκόσμιας Κληρονομιάς (16.7-31.7. 2021), τα κράτη είχαν ήδη πλήρη ενημέρωση και κατ' επέκταση ανάλογη ευαισθητοποίηση.

Χάρis στις έντονες προσπάθειες και μεθοδεύσεις, κατά την 44^η Σύνοδο της Επιτροπής Παγκόσμιας Κληρονομιάς¹ υιοθετήθηκε, τελικώς, ομόφωνα, Απόφαση², η οποία θέτει την Τουρκία ενώπιον των

1 Η Επιτροπή συνεδρίασε, διαδικτυακά, 16-31.7.2021. Η Απόφαση συζητήθηκε και υιοθετήθηκε στις 31.7.2021.

Σελίδες Απάντησης: 3

Σελίδες Εγγράφων: -

Σύνολο Σελίδων: 3

ευθυνών της ως κράτους μέλους της Σύμβασης του 1972 για την Προστασία της Παγκόσμιας Πολιτιστικής και Φυσικής Κληρονομιάς. Αναδεικνύει την εμβληματική σημασία των συγκεκριμένων μνημείων της Αγίας Σοφίας και Μονής της Χώρας και αναγνωρίζει την εξέχουσα οικουμενική αξία που έχουν ως Μνημεία Παγκόσμιας Κληρονομιάς. Καταγράφει την παραβατικότητα της τουρκικής πλευράς ως προς την εφαρμογή των διαδικασιών που προβλέπει η Σύμβαση του 1972 για την Παγκόσμια Πολιτιστική Κληρονομιά και προτείνει ένα πλαίσιο περαιτέρω στενής εποπτείας και παρακολούθησης του θέματος καθώς και εφαρμογής συστάσεων, με την συμμετοχή της διεθνούς κοινότητας, θέτοντας συγκεκριμένες βραχείες προθεσμίες για την εκπόνηση αξιολογικών εκθέσεων. Μεταξύ αυτών των υποχρεώσεων ήταν η υποβολή, αρχές Φεβρουαρίου 2022, από την Τουρκία προς στην ΟΥΝΕΣΚΟ, Έκθεσης προόδου υλοποίησης των διαλαμβανόμενων στην Απόφαση και την οποία αναμένουμε προκειμένου να αξιολογήσουμε περαιτέρω.

Η Απόφαση που ελήφθη δεν συνιστά μόνον μια θετική έκβαση υπέρ των ελληνικών επιδιώξεων να προστατευτούν τα δύο αυτά εμβληματικά Μνημεία Παγκόσμιας Κληρονομιάς. Είναι και μια θεσμική επιτυχία της ΟΥΝΕΣΚΟ και της Σύμβασης του 1972 για την Προστασία της Παγκόσμιας Κληρονομιάς, καθώς επιβεβαίωσαν τον χρήσιμο ρόλο τους και απέδειξαν έμπρακτα την σημασία ύπαρξης διεθνών κανόνων νομιμότητας ακόμη και σε θέματα πολιτισμού παγκόσμιου και πανανθρώπινου χαρακτήρα.

Εν τω μεταξύ, χάρις στην προηγούμενη εντατική προεκλογική εκστρατεία η Ελλάδα πέτυχε, στις εκλογές που διεξήχθησαν τέλη Νοεμβρίου 2021, να εκλεγεί ως ένα από τα 21 μέλη³ της Επιτροπής Παγκόσμιας Κληρονομιάς (περίοδος 2021-2025), εξέλιξη ιδιαίτερα ευχάριστη που δίδει ειδικό βάρος στην Ελλάδα και παρέχει την δυνατότητα μεγαλύτερης επιρροής σε θέματα ιδιαίτερου ενδιαφέροντός μας όπως η Αγία Σοφία, η Μονή της Χώρας και η Ακρόπολη.

Από την άλλη πλευρά, η έντονη προβολή του θέματος σε διεθνές επίπεδο είχε ως αποτέλεσμα να ευαισθητοποιηθεί η Κοινωνία των Πολιτών, η δημοσιογραφική κοινότητα καθώς και οργανώσεις προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και να υπάρξουν σειρές αναφορών υπέρ της Αγίας Σοφίας σε κοινωνικά δίκτυα και δηλώσεις. Αποτέλεσμα αυτής της κινητοποίησης ήταν και δημοσιεύματα, όπως της εφημερίδας του Βελγίου “Le Soir” και της γαλλικής εφημερίδας “Le Figaro”. Το ζηρώ αυτό διεθνές ενδιαφέρον αναδεικνύει και κρατά ζωντανό το θέμα στην επικαιρότητα ως διεθνές ζήτημα σεβασμού ενός εμβληματικού πολιτιστικού μνημείου, και όχι ως μια διμερή υπόθεση μεταξύ δύο χωρών.

Τις αναφορές και μαρτυρίες αυτές θέτουμε υπ’ όψιν των αρμοδίων στην ΟΥΝΕΣΚΟ προκειμένου να συνεκτιμηθούν και να γίνουν κατάλληλες παρατηρήσεις προς την Τουρκία.

---

2 Πρόκειται για την Απόφαση **44.COM 7B.58**, υπό το γενικό λήμμα **7B** της Ημερήσιας Διάταξης με τίτλο “*state of conservation of World Heritage properties inscribed on World Heritage List*”, ως περίπτωση υπ’ αριθ. 58 (“Historic Areas of Istanbul”).

3 Παρούσα (17.2.2022) σύνθεση Επιτροπής: Argentina, Belgium, Bulgaria, Egypt, Ethiopia, Greece, India, Italy, Japan, Mali, Mexico, Nigeria, Oman, Qatar, Russian Federation, Rwanda, Saint Vincent and the Grenadines, Saudi Arabia, South Africa, Thailand, Zambia. **Chairperson:** H.E. Mr. Alexander Kuznetsov (Russian Federation). **Rapporteur:** Ms. Shikha Jain (India). **Vice-Chairpersons:** Argentina, Italy, Saudi Arabia, South Africa, Thailand.

Εν όψει της σύγκλησης της επόμενης Συνόδου της Επιτροπής Παγκόσμιας Κληρονομιάς τον προσεχή Ιούνιο (19-30 Ιουνίου 2022) στο Καζάν της Ρωσίας, συνεχίζονται οι άοκνες προσπάθειες ανάδειξης του ζητήματος με την ίδια ένταση προκειμένου να διατηρείται αμείωτο το ενδιαφέρον της διεθνούς κοινότητας τονίζοντας ότι είναι επείγον και αναγκαίο να συνεχιστούν οι προσπάθειες να επηρεαστούν οι Τουρκικές Αρχές και να επιστρέψουμε στο προηγούμενο καθεστώς που ήταν εκείνο των μουσείων, καθώς είναι ο μόνος τρόπος για να εκφράζεται η μοναδική οικουμενική αξία τους ως σύμβολα διαθρησκειακής και ειρηνικής συνύπαρξης λαών, σεβόμενοι την ιστορία τους αλλά και μακριά από πρακτικές που θυμίζουν άλλες εποχές μισαλλοδοξίας και οπισθοδρόμησης.

Σε κάθε περίπτωση, είναι αναγκαίο να επισημανθεί ότι η υπόθεση της Αγίας Σοφίας και της Μονής της Χώρας συνιστά θέμα διεθνούς ενδιαφέροντος και οι ενέργειες της Τουρκίας αντιβαίνουν στους διεθνείς κανόνες και αξίες, μεταξύ των οποίων η ειρηνική συνύπαρξη, ο σεβασμός της πολιτιστικής κληρονομιάς, των θρησκευτικών δικαιωμάτων και του διαθρησκειακού διαλόγου της ΟΥΝΕΣΚΟ, του Συμβουλίου της Ευρώπης και της Ευρωπαϊκής Ένωσης και για τον λόγο αυτό καλείται το σύνολο της Διεθνούς Κοινότητας να πιέσει κατάλληλα την τουρκική πλευρά. Δεν είναι και δεν πρέπει να υποβιβασθεί σε διμερή υπόθεση διάλογου μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας, αλλά πρόκειται για υπόθεση μεταξύ Τουρκίας και Διεθνούς Κοινότητας στην οποία λογοδοτεί για τις πράξεις της.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΝΙΚΟΣ ΔΕΝΔΙΑΣ

Σελίδες Απάντησης: 3
Σελίδες Εγγράφων: -
Σύνολο Σελίδων: 3